

Üstad Bediüzzaman ve azamî takva

Risâle-i Nur'un meslek düsturlarının mühimlerinden biri takvadır. Üstad Bediüzzaman Hazretleri Nur Mesleğinde, azamî ihlâs, azamî sadakat ve azamî fedakârlık yanında, takvanın da azamî seviyede olması gerektiğini belirtmektedir.

Çünkü "Risâleti'n-Nur gerçi umuma teşmil sûretiyle değil; fakat her halde hakikat-i İslâmiyenin içinde cereyan edip gelen esas-ı velâyet ve esas-ı takva ve esas-ı azimet ve esâsât-ı sünnet-i seniyye gibi ince fakat ehemmiyetli esasları muhafaza etmek, bir vazife-i asliyesidir. Sevk-i zarûretle, hadisatın fetvalarıyla onlar terk edilmez" 1 ifadeleriyle meselenin hassasiyeti üzerinde durmaktadır.

Takva, sözlük mânâsı olarak; bütün günahlardan kendini korumak, dinin yasak ettiğiinden veya haram olduğundan şüphesi olan şeylerden çekinmektir. 2

Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'da birçok âyetlerle takvaya işaret etmiştir. Meselâ; "Allah katında en şerefliiniz, en ziyade takva sahibi olanınızdır." 3 "O takva sahipleri, bollukta ve darlıkta bağıştta bulunanlar, öfkelerini yutanlar ve insanların kusurlarını affedenlerdir" 4, "Akıbet takva sahiplerininindir." 5 gibi âyetlerle takva sahipleri övülmüştür.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, imandan sonra esas tutulan takvayı, "menhiyattan ve günahlardan içtinab etmek" 6 şeklinde tarif ederken, "Hilkat-i beşerdeki hikmetin takva olduğuna ve ibadetin de neticesi takva olduğunu ve takvanın da en büyük mertebe olduğuna işaret eden" 7 "Kur'ân-ı Kerim, takvayı üç mertebesiyle zikretmiştir: Birincisi şirki terk, ikincisi maasiyi terk, üçüncüsü masivaullahı terk etmektir" 8 ve "Vicdanın anasır-ı erbaası olan ve ruhun dört havassı olan irade, zihin, his, lâtife-i Rabbaniye her birinin bir gayatü'l-gayatı var; iradenin ibadetullahtır. Zihnin marifetullahtır.

Hissin muhabbetullahıdır. Lâtifinin müşahadetullahıdır. Takva denilen ibadet-i kâmile, dördünü tazammun eder” 9 sözleriyle takvanın mahiyetini ve önemini belirtmiştir.

Bu durumda, imandan sonra esas tutulan takva, mü'min bir insanın, bilhassa bir Nur Talebesinin üzerinden çıkaramayacağı manevî bir zırhı olmalıdır. “Risâle-i Nur şakirtleri, bu zamanda en büyük vazifeleri, tahribata ve günahlara karşı takvayı esas tutup davranmak gerektir.” 10 Çünkü “Arz, takva üzerine tesis edilmiş bir mescid hükmündedir.” 11

Günümüzün yoğun günah atmosferi içerisinde mânen ağır yaralar almamız ve ahiretimizi kurtarmamız gerekiyor. Çünkü “Madem, her dakikada, şimdiki tarz-ı hayat-ı içtimaiyede, yüzer günah insana karşı geliyor; elbette takva ile ve niyet-i içtinab ile yüzer amel-i salih işlenmiş hükmündedir” ve “Takva böyle zamanlarda, binler günahın tehacümünde bir tek içtinab, az bir amelle, yüzer günah terkiyle, yüzer vacib işlenmiş olur.” 12 Yani, günümüzün ağır şartları altında takvayı esas almakla, hem vacib seviyesinde amel-i salih işlemiş, hem de az bir amelle çok amel yapmış sevabı kazanmış olunacaktır. Böylesine büyük bir fırsat ve imkân vesile olan takvaya dört elle sarılmak her akl-ı selimin gereğidir.

“Bu ahirzaman fitnesinde en dehşetli rolü oynayan, taife-i nisaiye ve onların fitnesi olduğu hadisin rivayetlerinden anlaşılıyor.” 13 Ve bu cazibedar fitne çokların nefislerini birden esir edip, kalb ve ruhlarını kebâir ile yaralıyorlar. Günahların daha çok göze hitap ettiği ve gözden girdiği günümüzde, göze hâkim olmak yani, harama bakmamak son derece büyük manevî bir cihaddır. Zira “gözü, gözün yaratıcısı olan Rabbimizin izni ve rızası haricinde kullanmak, mânen gözü kör etmek demektir.” 14

“Nasıl ki, merhume ve rahmete muhtaç bir güzel kadın cenazesine nazar-ı şehvet ve hevesle bakmak, ne kadar ahlâkı tahrib eder; öyle de, ölmüş kadınların sûretlerine veyahut sağ kadınların küçük cenazeleri hükmünde olan sûretlerine hevesperverâne bakmak, derinden derine, hissiyat-ı ulviye-i insaniyeyi sarsar, tahrib eder.” 15 “Şu medeni beşerin hırçınlaşmış ruhunda, şu suretler denilen küçük cenazelerin, mütebessim meyyitlerin rolleri pek azimdir; hem müthiştir tesiri.” 16

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, hayatı müddetince azamî takvayı esas almıştır. Bilhassa gençlik yıllarında ve İstanbul’da kaldığı dönemlerde bir kez bile harama nazar etmemiştir. Hatta bir gün, İstanbul’da Kâğıthane şenliği kutlamaları sırasında, köprüden Kâğıthane’ye kadar Haliçten, binlerce açık saçık Rum, Ermeni ve İstanbullu kadın ve kızların arasından geçtiği halde, hiç bakmamıştır. “Senin bu hâline hayret ettik, hiç bakmadın!” dediklerinde; “Lüzumsuz, geçici, günahlı zevklerin akıbeti elemeler, teessüfler olmasından istemiyorum” diye cevap vermiştir. 17 Bir başka cevabında da; “İlmin izzetini muhafaza etmek beni baktırmıyor” 18 şeklinde olmuştur.

Üstad Bediüzzaman Hazretleri, ilk talebelerinden Molla Hamid Ekinci’ye, “Nasıl küçük bir ateş ormana yayıldığında yavaş yavaş o ormanı yakar mahveder, bitirir. Nazara tenezzül edip harama bakan bir mü'min, amelini gün be gün yer, mahveder. Sonra korkarım ki o adamın akıbeti elim ola!” demiştir.

Mustafa Sungur Ağabeyin nakline göre, yıllar sonra bir gün bir münasebetle şöyle der: “Kardeşlerim! Ben, gençliğimde İstanbul’da on sene kaldığım zamanlarda hiçbir kadına bakmadım, bakamadım. Çünkü bana âlem-i misâl açılmıştı.” 19 Gerçekten de Hazret-i Üstadın takdire şayan ve harikulade izzetli ve iffetli duruşu ve takvada herkesten ileri oluşu dikkat çekicidir.

Üstad Bediüzzaman, bütün İslâm mücâhidlerine ve umum Müslümanlara bir örnektir. Yani, cihad ile ubudiyet ve takvayı beraber yapıyor, birini yapıp, diğeri ihmal etmiyor. Ubudiyet, zühd ve takvada da bir istisna teşkil eden tarihî bir İslâm fedaîsi ve Kur’ân-ı Hakîmin muhlis bir hadimi payesine yükselmiştir.

“Cihadın en faziletlisi, kişinin kendi nefis ve hevasına karşı mücahede etmesidir” 20 hadis-i şerifine dayanarak Zübeyir Ağabeyin ifadesiyle, “Her Nur Talebesi takvası, şefkati ve duâsı ile manen yağmur gibi olmalıdır.” 21 “Takva sahibi oldukça, sözün müessiriyeti artar. Fakat takva azaldıkça lâfızlar kalpten çıkmaz, ıslatsa ıslatsa dili ıslatır, kalpten gelmez. Onun için manevî hayatın temiz ve tahir olması şarttır.” 22 Bu yüzden takva zırhını giymek ve onu esas almak

gerekmektedir.

Takvayı esas almak yani; "feraiz-i diniyesini bilen ve işleyen ve kebâiri terk eden ve günahları işlememek için nefis ve şeytanla mücadele eden müttaki Müslüman"²³ olmak ve "Hayat-ı ebediye esasatını ve saadet-i uhreviye levazımını tedarik etmek için verilen akıl, kalp, göz, dil gibi güzel hediye-i Rahmaniye'yi cehennem kapılarını açacak çirkin surete çevirmemektir." ²⁴ Bunun ana başlığı ve özeti ise; "farzları yapan ve kebairi işlemeyen kurtulur" ²⁵ ifadesidir.

Bu itibarla, "insanın Allah'a karşı ubudiyet, vazifesidir. Terk-i kebâir, takvasıdır. Nefis ve şeytanla uğraşması, cihadıdır." ²⁶ Veya "bu müthiş düşmanlarımıza karşı zırhımız, Kur'ân tezgâhında yapılan takvadır. Ve siperimiz, Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın Sünnet-i Seniyyesidir. Ve silâhımız, istiâze ve istiğfar ve hıfz-ı İlâhiye ye ilticadır." ²⁷

Dipnotlar:

- 1- Kastamonu Lâhikası 77,
- 2- Osmanlıca-Türkçe Büyük Lügat 942,
- 3- Hucurat Sûresi 49,
- 4- Âl-i İmran 134,
- 5- A'raf Sûresi: 7.128,
- 6- Kastamonu Lâhikası 205,
- 7-İşarat-ül İ'caz 252,
- 8- A.g.e 72,
- 9- Hutbe-i Şamiye 141,
- 10- A.g.e. 206,
- 11- İşarat-ül İ'caz 414,
- 12- Kastamonu Lâhikası 206,
- 13- Gençlik Rehberi 20,
- 14- Lem'alar 335,
- 15- A.g.e. 664,
- 16- Sözler 1184,
- 17- Tarihçe-i Hayat 792,
- 18- A.g.e. 792,
- 19- Mufassal T. Hayat-A. Badıllı 420, B. Said Nursî Hayatı ve Dâvâsı M. Duman 95,
- 20- 33 Hadis, Dâvâ Adamı 1-101,
- 21- A.g.e. 86,
- 22- A.g.e. 89,
- 23- Sözler 43,
- 24- Sözler 52,
- 25- Kastamonu Lâhikası 205,
- 26- Mesnevî-i Nuriye 354,
- 27- Lem'alar, s. 211.